

“את מנהלת עכשיו כיתה, את לא רק מעבירה חומר”: תחושותיהם ותפיסותיהם של סטודנטים המתנסים בהוראה בגישת “המורה העצמאי”

ברוריה שיסון¹

תקציר

גישת “המורה עצמאי” בהתנסות המעשית מאפשרת לפרחי ההוראה (להלן גם – סטודנטים) בשנתם השנייה – האחרונה – להתנסותם המעשית, להיות מורים עצמאיים בכיתה (או בחצי כיתה) במהלך כל השנה, ללא נוכחות מורה מאמן בכיתה. הסטודנטים מקבלים אחריות על למידת תלמידיהם, על ניהול השיעורים, על הערכת התלמידים ועל התמודדות עם בעיות משמעת בכיתתם. המדריך הפדגוגי מטעם המכללה מלווה ומנחה אותם במעשה ההוראה.

בשל היות גישה זו להכשרה המעשית של סטודנטים, נפוצה פחות מגישות אחרות, ובשל מעמדם המיוחד של סטודנטים בבתי הספר שהם מתנסים בהם (עוד לא “מורים מן המניין” אך בפועל מתפקדים ככאלה), בחינת תפיסותיהם של הסטודנטים המשתתפים בה, יכולה לשפוך אור על פרק משמעותי ביותר בתהליך הפיכתם למורים. נוסף על כך, היא יכולה לעזור למורי מורים, למדריכים פדגוגיים ולמקבלי החלטות לשפר את החלק המעשי בתהליך ההכשרה להוראה.

הנתונים נאספו בראיונות שנערכו עם שבעה סטודנטים בשנה ג' ללימודיהם במכללה (שנה אחרונה להתנסותם המעשית). מן הממצאים עולה שלצד תחושות של “העצמה” ו“בעלות” על כיתתם ועל תהליכי הלמידה המתרחשים בה, הסטודנטים קובלים על מעמדם הנחות ממעמדו של “מורה מן המניין”. מן המחקר עולה גם שבעוד שמשאת נפשם של הסטודנטים היא ליצור קשר אישי עם תלמידיהם, הרי יחסי הקרבה מורה-תלמיד שהם יוצרים עם תלמידיהם – בהיעדר סמכות מוסדית מספקת הנתונה בידיהם – משמשים אותם במקביל גם כדרך לשפר את שליטתם בכיתה ולהניע תלמידים ללמוד.

תאריכים: התנסות מעשית, אימוני הוראה, סטודנטים-מורים, גישת המורה העצמאי.